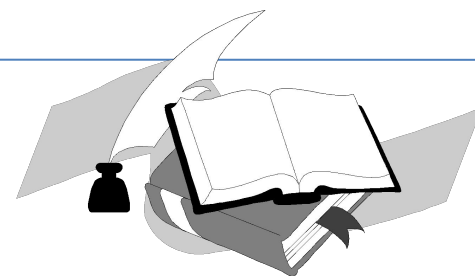

МОДУЛЬ “ Тактика (в т.ч. інженерне забезпечення, радіаційний, хімічний, біологічний захист підрозділів, організація зв’язку)”

ТЕМА №1. ЗАГАЛЬНА ТАКТИКА.

ЗАНЯТТЯ №1. ПРЕДМЕТ І ЗАВДАННЯ ЗАГАЛЬНОЇ ТАКТИКИ.

Метою даної лекції є :

- вивчити структуру, склад та призначення Збройних Сил України;
- - розглянути основні положення воєної доктрини України;
- - ознайомити Вас з метою, змістом і порядком вивчення модуля тактики на кафедрі;
- - виховувати у Вас наполегливість у самостійному вивченні матеріалів з теми лекції.

ПИТАННЯ ЛЕКЦІЇ

- ▣ **1. Збройні Сили України, їх склад та призначення.**
- ▣ **2. Воєнна доктрина України**
- ▣ **3. Мета, зміст і порядок вивчення модуля тактики на кафедрі військовий підготовки.**

ПЕРШЕ ПИТАННЯ

▣ Збройні Сили України, їх склад та призначення

На кінець 2012 р. система управління Збройними Силами включає :

- *стратегічний рівень* – Міністерство оборони, Генеральний штаб, Головний командний центр, Озброєння, Тил, Головне управління оперативного забезпечення;
- *оперативно-стратегічний рівень* – командування видів, високомобільних десантних військ Збройних Сил;
- *оперативний рівень* – управління армійських корпусів, повітряних командувань, Центр морських операцій, управління оперативних командувань, Територіальне управління “Північ”;
- *тактичний рівень* – Тактична група, управління бригад, полків, баз, складів і арсеналів.

Схема 2.1. Структура органів військового управління Збройних Сил України, на кінець 2012 р.

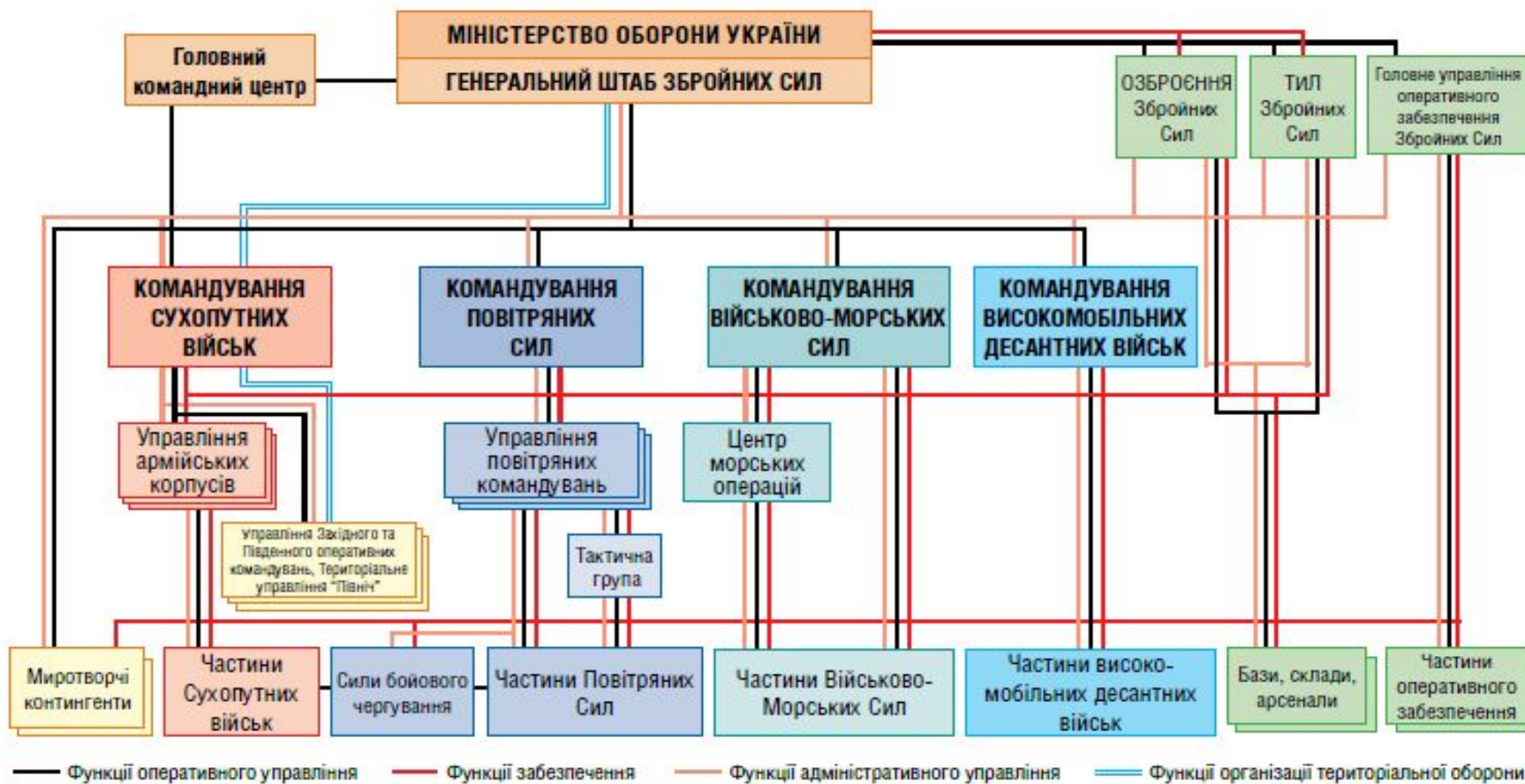
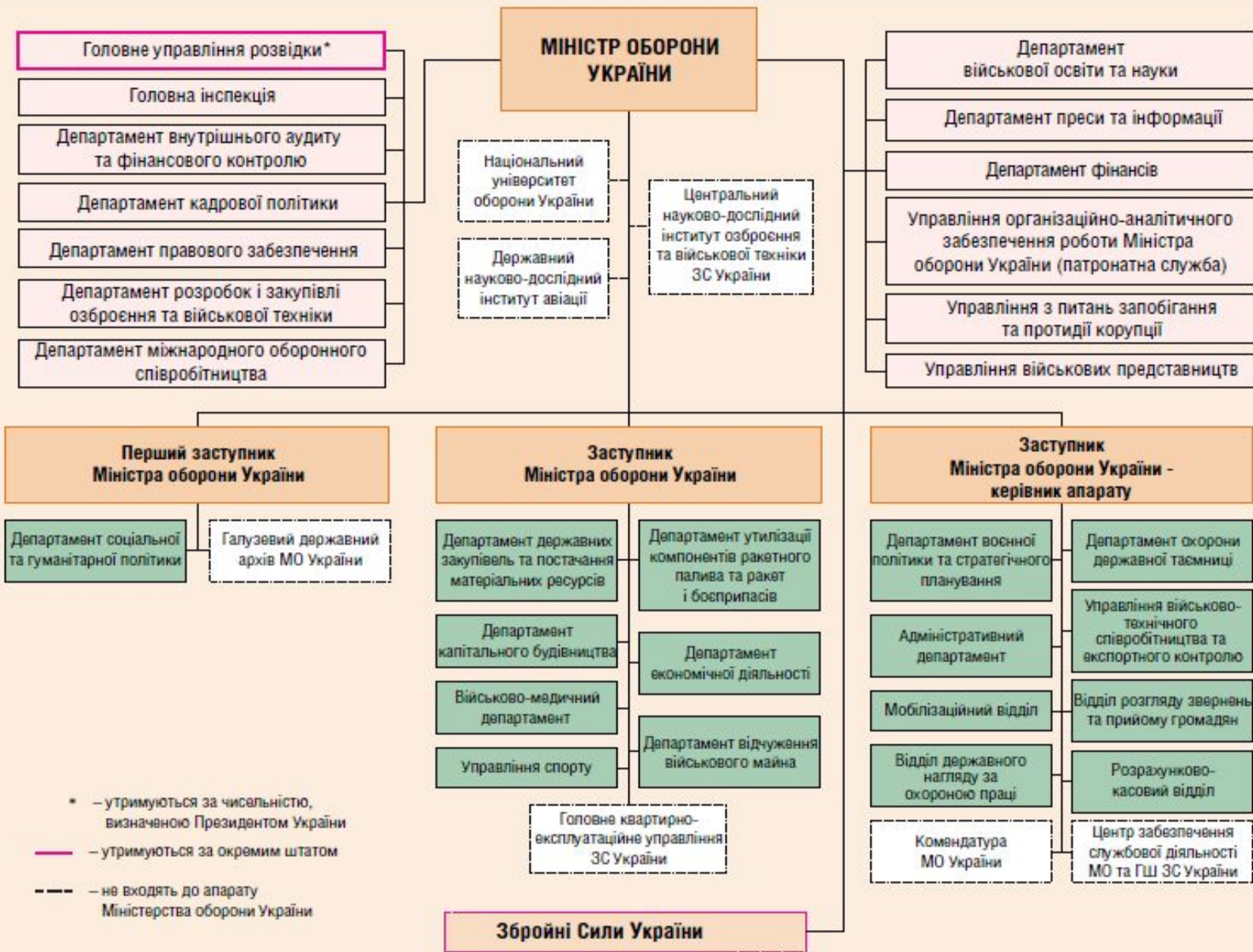
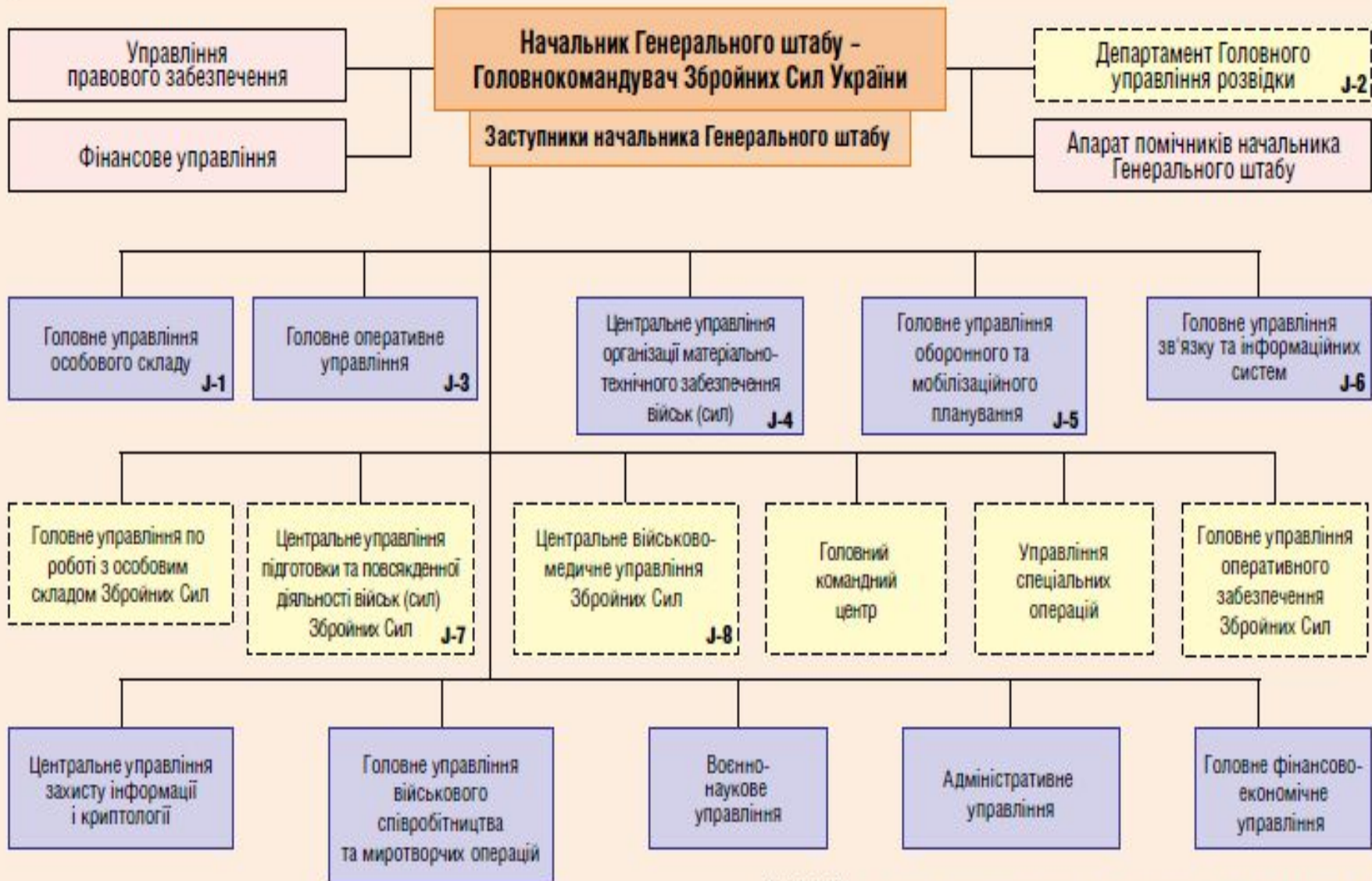

Схема 1. Структура Міністерства оборони України, на кінець року

* – утримуються за чисельністю, визначеною Президентом України
 — — утримуються за окремим штатом
 - - - - не входять до апарату Міністерства оборони України

Схема 2. Структура Генерального штабу, на кінець року

 – виконують завдання Генерального штабу Збройних Сил України

Організаційна структура Збройних Сил України.

Схема 3. Структура Збройних Сил, на кінець року

ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА СУХОПУТНИХ ВІЙСЬК

Сухопутні війська

Роди військ

механізовані

танкові

РВ та А

ППО

Армійська
авіація

Спеціальні війська

Розвідувал
ьні

Зв'язку

РХБЗ

Медичного
забезпеченн
я

Тилового
забезпеченн
я

Інженерні

РЕБ

Топогеодезич
ні

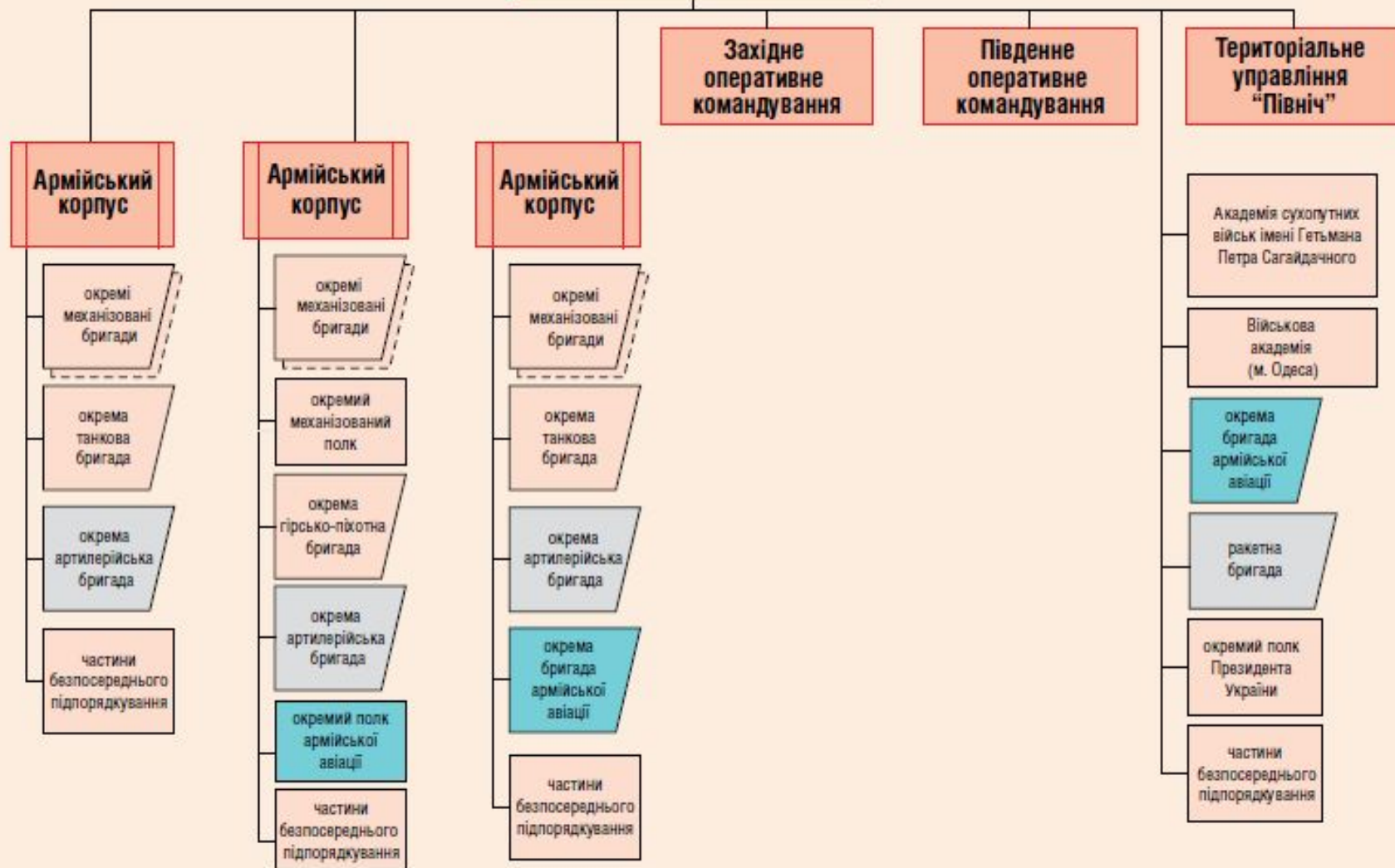
Технічного
забезпеченн
я

Гідрометео
-
рологічні

- **Сухопутні війська** — найбільш багато чисельний вид Збройних Сил, призначений для відбиття ударів агресора, утримання територій, районів, рубежів, розгрому угруповань військ. Вони мають на озброєнні різні види військової техніки, зброї

КОМАНДУВАННЯ СУХОПУТНИХ ВІЙСЬК

 особовий склад – 57 000

 танки – 686

 бойові броньовані машини – 2 065

 бойові вертольоти – 72

 артилерійські системи калібру більше 100 мм – 716

До функціональних структур Збройних сил У країни належать:

Об'єднанні сили швидкого реагування

сили негайного реагування

сили швидкого реагування

об'єднані сили швидкого реагування — призначені для негайного реагування на зміни воєнно - стратегічної обстановки та нейтралізації збройного конфлікту низької інтенсивності

стратегічні резерви

призначені для відновлення та підсилення військ

основні сили оборони

сили нарощування

сили стабілізації

призначені для застосування у збройному конфлікті середньої інтенсивності

з'єднання та військові частини, що не належать до функціональних структур

ПОВІТРЯНІ СИЛИ

- До складу Повітряних Сил належать такі роди авіації та військ:
- **роди авіації;**
  - бомбардувальна; [Су-24М](#)
  - винищувальна; [Су-27](#)[Су-27](#), [МіГ-29](#)
  - штурмова; [Су-25](#)
  - розвідувальна; [Су-24МР](#) , [Су-17М4Р](#) , Су-17М4Р.
[Ан-30](#)
  - транспортна; [Іл-76МД](#)[Іл-76МД](#), [Ту-134](#)[Іл-76МД](#),
[Ту-134](#), [Ан-24](#)[Іл-76МД](#), [Ту-134](#), [Ан-24](#). [Ан-26](#)
- вертольоти [Мі-8МТ](#) .
- **війська**
  - зенітно – ракетні;
  - радіотехнічні.

ВІЙСЬКОВЕ – МОРСЬКІ СИЛИ

- ВМС ЗС України призначені для захисту суверенітету і державних інтересів України на морі, розгрому угруповань ВМС противника в своїй операційній зоні самостійно та у взаємодії з іншими видами ЗС України, сприяння СВ України на приморському напрямку.
- У складі ВМС ЗС України перебуває 26 бойових кораблів та катерів, 12 протичовнових літаків та гелікоптерів, близько 55 суден та катерів забезпечення, 39 танків, 178 бойових броньованих машин та 65 артилерійських систем калібром більше 100 міліметрів.
- За своїм функціональним призначенням ВМС ЗС України розподілені на:
  - - морський компонент Об'єднаних сил швидкого реагування ;
  - - та Основних сил оборони ЗС України.
- Операційна зона ВМС ЗС України включає акваторії Чорного і Азовського морів, річки Дунай, Дністер, Дніпро, а також інші райони морів, які визначаються інтересами держави.
- Головна база Військово-морських сил - м. Одеса.
- До складу Військово-Морських Сил Збройних Сил України входять:
  - надводні сили у складі бригад надводних кораблів;
  - морська авіація у складі морської авіаційної бригади;
  - берегові ракетні війська;
  - війська берегової оборони та морська піхота;
  - військово-морські бази;
  - Академія Військово-морських сил імені П.С.Нахімова,
  - військово-морський лицей.

38. Керівництво Збройними Силами України здійснюється Президентом України — Верховним Головнокомандувачем Збройних Сил України. В особливий період стратегічне керівництво Збройними Силами України, іншими військовими формуваннями та правоохоронними органами Президент України здійснює через Ставку Верховного Головнокомандувача (у разі її створення), робочим органом якої є Генеральний штаб Збройних Сил України.

39. Безпосереднє керівництво Збройними Силами України в мирний та воєнний час здійснює Головнокомандувач Збройних Сил України.

Президент України.

Він, згідно зі статтею 106 Конституції України, призначає на посади і звільняє з посад вище командування Збройних сил України, інших військових формувань; здійснює керівництво у сферах національної безпеки та оборони держави. МО України під час виконання покладених на нього завдань взаємодіє з центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, а також з відповідними органами іноземних держав.

Головнокомандувач Збройних Сил України.

ГК ЗС України є за посадою МО оборони України, якщо він військовослужбовець, або начальник ГШ ЗС України, якого призначає і звільняє в установленому порядку Президент України.

МО України бере участь у реалізації державної політики з питань оборони і військового будівництва, координує діяльність державних органів та органів місцевого самоврядування з підготовки держави до оборони. Це міністерство також має аналізувати воєнно-політичну обстановку, визначати рівень воєнної загрози національній безпеці України, забезпечувати функціонування ЗС і їх готовність до виконання покладених на них функцій і завдань тощо.

КАФЕДРА ЗАГАЛЬНОВІЙСЬКОВОЇ ПІДГОТОВКИ

Друге питання: Воєна доктрина України

є складовою частиною концепції національної безпеки України, і являє собою сукупність основопологаючих установ и принципів відносно організації та забезпечення безпеки людини, народу й держави шляхом політичних, [дипломатичних](#), [економічних](#) та [військових](#) міроприємств.

Первая редакция Военной доктрины Украины была принята постановлением [Верховной Рады Украины](#) N 3529-XII [19 октября 1993](#) г.

Вторая редакция Военной доктрины Украины была принята [указом](#) Военной доктрины Украины была принята указом [президента Украины](#) Военной доктрины Украины была принята указом президента Украины N 648/2004 [15 июня](#) Военной доктрины Украины была принята указом президента Украины N 648/2004 15 июня [2004 года](#)

Третья редакция - Указ президента Украины № 390/2012
О решении Совета национальной безопасности и обороны Украины [от 8 июня 2012 года](#) «О новой редакции Военной доктрины Украины»

Четверта редакция- Указ президента Украины № 555/2015
Про рішення Ради національної безпеки і оборони України [від 2 вересня 2015 року](#) "Про нову редакцію Воєнної доктрини України"

I. Загальні положення

1. Воєнна доктрина України (далі – Воєнна доктрина) є системою поглядів на причини виникнення, сутність і характер сучасних воєнних конфліктів, принципи і шляхи запобігання їх виникненню, підготовку держави до можливого воєнного конфлікту, а також на застосування воєнної сили для захисту державного суверенітету, територіальної цілісності, інших життєво важливих національних інтересів.
2. Правовою основою Воєнної доктрини є Конституція України, закони України, Стратегія національної безпеки України, затверджена Указом Президента України від 26 травня 2015 року № 287, а також міжнародні договори України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.
3. Воєнна доктрина ґрунтується на результатах аналізу та прогнозування воєнно-політичної обстановки, принципах оборонної достатності, без'ядерного статусу, високої готовності до оборони, системності оборонного планування, а також визначених Верховною Радою України засадах внутрішньої та зовнішньої політики. Основні положення Воєнної доктрини є похідними від Стратегії національної безпеки України, розвивають її положення за напрямками забезпечення воєнної безпеки та спрямовані на протидію агресії з боку Російської Федерації, досягнення Україною критеріїв, необхідних для набуття членства в Європейському Союзі та Організації Північноатлантичного договору, забезпечення рівноправного взаємовигідного співробітництва у воєнній, воєнно-економічній та військово-технічній сферах з усіма заінтересованими державами-партнерами.
4. Терміни, що вживаються у Воєнній доктрині, мають таке значення:

воєнна політика України – діяльність суб'єктів забезпечення національної безпеки держави, пов'язана із запобіганням воєнним конфліктам, організацією та здійсненням військового будівництва і підготовкою Збройних Сил України, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, Державної спеціальної служби транспорту, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, правоохоронних органів спеціального призначення до збройного захисту національних інтересів;

II. Безпекове середовище (глобальні, регіональні та національні аспекти) у контексті воєнної безпеки

5. Безпекове середовище довкола України складне та динамічне.

Через збройний конфлікт на Сході України, воєнно-політичну нестабільність на Близькому Сході, боротьбу за вплив на світові фінансові та енергетичні потоки посилюється глобальна воєнно-політична нестабільність. Провідні держави збільшують розміри воєнних витрат, активізують розробку нових зразків озброєння, підвищують інтенсивність військових навчань.

6. Формування та розвиток безпекового середовища у світі відбувається під впливом таких головних тенденцій: посилення суперечностей щодо поділу сфер впливу між світовими центрами сили, збільшення їх агресивності, непоступливості, прагнення порушити на свою користь воєнно-стратегічну рівновагу, зокрема загострення протистояння між США та Російською Федерацією;

загострення безпекової ситуації в країнах Близького Сходу та Північної Африки, активізація релігійного екстремізму та поширення ідей радикального ісламу в країнах Центральної Азії, суперечності між азіатсько-тихоокеанськими державами щодо належності острівних зон;

сучасна криза та невизначеність засад нової системи міжнародної безпеки, послаблення ролі міжнародних безпекових інститутів, спроби посилити роль воєнної сили поза наявними механізмами міжнародної безпеки

перенесення ваги у воєнних конфліктах на асиметричне застосування воєнної сили не передбаченими законом збройними формуваннями, зміщення акцентів у веденні воєнних конфліктів на комплексне використання воєнних і невоєнних інструментів (економічних, політичних, інформаційно-психологічних тощо), що принципово змінює характер збройної боротьби;

порушення норм і принципів міжнародного права, закріплених у Статуті ООН, Заключному акті Наради з безпеки та співробітництва в Європі 1975 року та інших міжнародних договорах;

послаблення законодавчих обмежень щодо застосування воєнної сили державами за межами власної території; глобальні кліматичні зміни, зменшення запасів природних ресурсів, дефіцит питної води, продуктів харчування, посилення міграційних процесів, а також зростання ризиків виникнення масштабних надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру;

розширення масштабів тероризму, піратства, інших явищ, пов'язаних із застосуванням збройного насильства.

7. Головними тенденціями, що впливають на воєнно-політичну обстановку в регіоні довкола України, є:

поширення практики проведення спеціальних операцій та дій провокаційного характеру для створення конфліктних ситуацій;

посилення внутрішньої нестабільності в сусідніх державах, викликаній втручанням з боку інших держав, зниженням життєвого рівня населення, неефективністю дій керівництва, намаганнями етнічних утворень сепаратно вирішувати нагальні проблеми;

інтенсивна модернізація збройних сил сусідніми державами, активізація розробок озброєння та військової техніки нового покоління з принципово новими можливостями вогневого ураження і управління;

посилення мілітаризації в регіоні довкола України, збільшення іноземної військової присутності на територіях сусідніх держав;

активна дестабілізуюча зовнішня політика і політика безпеки Російської Федерації щодо сусідніх держав, а також щодо міжнародних організацій, включаючи НАТО та ЄС;

відмова або ухилення Російської Федерації від виконання зобов'язань за міжнародними договорами у сфері контролю над озброєннями, зміцнення довіри і безпеки у військовій діяльності;

модернізація та вдосконалення спеціальними службами іноземних держав систем і комплексів технічної розвідки, нарощування їх можливостей, спроби несанкціонованого доступу до об'єктів інформаційної інфраструктури України;

гальмування процесу договірно-правового оформлення державних кордонів та розмежування виключних (морських) економічних зон і континентального шельфу між державами;

8. Зовнішньополітичні умови не сприяють врегулюванню збройного конфлікту на Сході України.

За таких обставин Україна може розраховувати насамперед на власні сили та підтримку США, держав – членів ЄС і НАТО, які вважають, що збереження незалежності та територіальної цілісності України є одним із визначальних факторів забезпечення світової та регіональної стабільності.

9. Актуальними воєнними загрозами для України є:

збройна агресія і порушення територіальної цілісності України (тимчасова окупація Російською Федерацією Автономної Республіки Крим, міста Севастополя та військова агресія Російської Федерації в окремих районах Донецької і Луганської областей), нарощування військової потужності Російської Федерації в безпосередній близькості до державного кордону України, у тому числі потенційна можливість розгортання тактичної ядерної зброї на території Автономної Республіки Крим;

мілітаризація Російською Федерацією тимчасово окупованої території шляхом формування нових військових з'єднань і частин, а також постачання бойовиків, військової техніки та засобів матеріально-технічного забезпечення;

присутність військового контингенту Російської Федерації у Придністровському регіоні Республіки Молдова, який може бути використаний для дестабілізації ситуації у південних регіонах України;

нарощування Російською Федерацією поблизу державного кордону України угруповання військ з потужним ударно-наступальним потенціалом, створення нових, розширення і модернізація наявних баз, об'єктів військової інфраструктури

активізація спеціальними службами Російської Федерації розвідувально-підривної діяльності в Україні з метою дестабілізації внутрішньої соціально-політичної обстановки в Україні, а також з метою підтримки не передбачених законом збройних формувань у східних регіонах України і створення умов для розширення масштабів збройної агресії;

діяльність на території України не передбачених законом збройних формувань, спрямована на дестабілізацію внутрішньої соціально-політичної ситуації в Україні, залякування населення, позбавлення його волі до опору, порушення функціонування органів державної влади, місцевого самоврядування, важливих об'єктів промисловості та інфраструктури;

територіальні претензії Російської Федерації до України і посягання на її суверенітет та територіальну цілісність.

10. Воєнно-політичними викликами, які можуть перерости в загрозу застосування воєнної сили проти України, є:

втручання у внутрішні справи України з боку Російської Федерації, спрямоване на порушення конституційного устрою, територіальної цілісності та суверенітету України, внутрішньої соціально-політичної стабільності та правопорядку;

протидія реалізації європейського вибору Українського народу, формуванню систем колективної безпеки за участю України;

невирішеність питань щодо розмежування державного кордону України в акваторії Чорного і Азовського морів, незавершеність договірно-правового оформлення державного кордону України з Російською Федерацією, Республікою Білорусь та Республікою Молдова;

спроби дестабілізації з боку Російської Федерації соціально-політичної та економічної ситуації в Україні, а також провокування сепаратистських настроїв у районах компактного проживання національних меншин на території України;

цілеспрямований інформаційний (інформаційно-психологічний) вплив з використанням сучасних інформаційних технологій, спрямований на формування негативного міжнародного іміджу України, а також на дестабілізацію внутрішньої соціально-політичної обстановки, загострення міжетнічних та міжконфесійних відносин в Україні або її окремих регіонах і місцях компактного проживання національних меншин;

дії Російської Федерації щодо ускладнення та уповільнення економічного розвитку України;

РЕФОРМУВАННЯ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

МЕТОЮ ОБОРОННОЇ РЕФОРМИ Є:

набуття Збройними Силами України спроможності ефективно реагувати на загрози у воєнній сфері

підвищення сумісності зі збройними силами держав-членів НАТО

ОБОРОННА РЕФОРМА УКРАЇНИ базується на низці СТРАТЕГІЧНИХ ДОКУМЕНТІВ, які визначають ЦІЛІ ВОЄННОЇ ПОЛІТИКИ та ШЛЯХИ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ

1

СТРАТЕГІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

2

ВОЄННА ДОКТРИНА УКРАЇНИ

3

КОНЦЕПЦІЯ РОЗВИТКУ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ

4

СТРАТЕГІЧНИЙ ОБОРОННИЙ БЮЛЕТЕНЬ УКРАЇНИ

СТРАТЕГІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

СТРАТЕГІЮ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ розроблено з урахуванням довгострокового характеру російської загрози, а також інших докорінних змін у зовнішньому та внутрішньому середовищі.

Нова Стратегія спрямована на реалізацію до 2020 року передбачених нею пріоритетів державної політики безпеки, а також реформ, передбачених Угодою про асоціацію між Україною та ЄС і Стратегією сталого розвитку «Україна – 2020».

ОСНОВНІ ЦІЛІ СТРАТЕГІЇ

Мінімізація загроз державному суверенітету та створення умов для відновлення територіальної цілісності України

Гарантування мирного майбутнього України

Забезпечення нової якості економічного, соціального і гуманітарного розвитку

Інтеграція України до ЄС та створення умов для вступу в НАТО

ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛЕЙ

зміцнення України шляхом суспільно-політичного й соціально-економічного розвитку

формування нової державної політики, яка захищає національні інтереси країни в економічній, соціальній, гуманітарній та інших сферах

реформування системи національної безпеки та створення ефективного сектору безпеки і оборони України

нове зовнішньополітичне позиціонування України у світі

СТРАТЕГІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

НАПРЯМИ ПОЛІТИКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Відновлення територіальної цілісності України

Створення ефективного сектору безпеки і оборони

Підвищення обороноздатності держави

Реформування та розвиток розвідувальних, контррозвідувальних і правоохоронних органів

Реформування системи державного управління, нова якість антикорупційної політики

Інтеграція в Європейський Союз

Особливе партнерство з НАТО

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

національної безпеки у зовнішньополітичній сфері

економічної безпеки

енергетичної безпеки

інформаційної безпеки

кібербезпеки та інформаційної інфраструктури

безпеки критичної інфраструктури

екологічної безпеки

ВОЄННА ДОКТРИНА УКРАЇНИ

ВОЄННА ДОКТРИНА УКРАЇНИ – система поглядів на причини виникнення, сутність і характер сучасних воєнних конфліктів, принципи і шляхи запобігання їх виникненню, підготовку держави до можливого воєнного конфлікту, а також на застосування воєнної сили для захисту державного суверенітету, територіальної цілісності, інших життєво важливих національних інтересів.

Попередню редакцію доктрини було затверджено в 2012 році. У зв'язку з окупацією Криму та початком збройного конфлікту в Україні у 2015 році було прийнято нову редакцію.

Нова редакція доктрини:

- 1** підтверджує відмову від позаблокового статусу
- 2** висловлює наміри щодо євроатлантичної інтеграції
- 3** визнає Російську Федерацію воєнним противником України
- 4** констатує високу ймовірність повномасштабного застосування воєнної сили проти України

ЦІЛІ ВОЄННОЇ ПОЛІТИКИ:

Відбиття збройної агресії Росії проти України

Підвищення обороноздатності до рівня, достатнього для запобігання і відсічі збройній агресії

Участь у спільній політиці безпеки і оборони ЄС

Удосконалення системи забезпечення воєнної безпеки, яка відповідає би критеріям членства в ЄС та НАТО

ГОЛОВНІ ЗАВДАННЯ ВОЄННОЇ ПОЛІТИКИ

Подолати воєнно-політичну кризу, ліквідувати незаконні збройні формування та встановити контроль за державним кордоном

Комплексно реформувати ЗСУ відповідно до стандартів НАТО

Підвищити спроможності вітчизняного оборонно-промислового комплексу.

Підсилити вітчизняний оборонно-промисловий комплекс

Удосконалити систему демократичного цивільного контролю над сектором безпеки і оборони та підвищити скоординованість його складових

Запровадити ефективну систему стратегічних комунікацій у секторі безпеки і оборони, розвинути інформаційну політику у воєнній сфері

ВОЄННА ДОКТРИНА УКРАЇНИ

ШЛЯХИ ДОСЯГЕННЯ ЦІЛЕЙ ВОЄННОЇ ПОЛІТИКИ

- удосконалити оборонне законодавство, забезпечити його адаптацію до сучасних реалій, покращити взаємодію органів державної влади та сектору безпеки і оборони
- впровадити стандарти та досвід держав-членів НАТО в сферах кризового планування та управління військами, воєнної розвідки, військової освіти, логістики й охорони здоров'я
- запровадити прийняті в НАТО стандарти бюджетного планування, налагодження процедур фінансування і управління резервами, протидії корупції
- реформувати систему мобілізації, створити єдину уніфіковану систему підготовки персоналу, покращити престиж військової служби та забезпечення військовослужбовців
- модернізувати озброєння, військову техніку ЗСУ, відродити військово-морський потенціал держави
- забезпечити розвиток сил спеціальних операцій ЗСУ відповідно до стандартів НАТО

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Відновлення територіальної цілісності України, її суверенітету і недоторканності в межах державного кордону

Досягнення до 2020 року повної сумісності ЗСУ з відповідними силами держав-членів НАТО

Радикальне покращення боєздатності української армії та забезпечення ведення бойових дій

ФІНАНСУВАННЯ

 Загальний обсяг видатків на оборону має становити не менше 3% запланованого обсягу ВВП на відповідний рік

Економічне забезпечення воєнної безпеки спиратиметься на єдину воєнно-економічну, військово-промислову та військово-технічну політику

Спеціальна система управління ризиками контролюватиме й оцінюватиме стан виконання програм розвитку сил оборони та їх складових

УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ

КОНЦЕПЦІЯ РОЗВИТКУ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ

ДОКУМЕНТ визначає систему поглядів на розвиток безпекових та оборонних спроможностей України у середньостроковій перспективі. Ця система поглядів сформована на основі оцінки безпекового середовища та фінансово-економічних можливостей держави, які здійснені у рамках комплексного огляду сектору безпеки і оборони України.

КОНЦЕПЦІЯ ВКАЗУЄ НА ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ національних безпекових та оборонних спроможностей, що нададуть змогу

↘ відновити територіальну цілісність України у межах міжнародно визнаного державного кордону

↘ гарантувати мирне майбутнє України як суверенної і незалежної, демократичної, соціальної, правової держави

↘ забезпечити створення національної системи реагування на кризові ситуації, своєчасне виявлення, запобігання та нейтралізацію зовнішніх і внутрішніх загроз національній безпеці

↘ гарантувати особисту безпеку, конституційні права, свободи людини і громадянина

↘ забезпечити кібербезпеку й оперативне реагування на кризові та надзвичайні ситуації

ЗАВДАННЯ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ

» створити ефективну систему управління сектором безпеки і оборони як цілісною функціональною системою

» об'єднати оперативні спроможності складових сектору безпеки і оборони

» постійно підтримувати визначені сили безпеки і оборони в готовності до виконання завдань за призначенням

» удосконалити систему планування у секторі безпеки і оборони, забезпечити раціональне використання державних ресурсів

НЕОБХІДНІ РЕСУРСИ

5%
ВВП

фінансування сектору безпеки й оборони становитиме не менше 5% від ВВП щороку, зокрема на оборонні видатки – не менше 3% ВВП щороку

0,5%
ВВП

щорічні видатки на забезпечення розвитку оборонно-промислового комплексу становитимуть 0,5% ВВП

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Формування цілісного сектору безпеки і оборони, керованого з єдиного центру

Розвиток сектору здійснюється на основі уніфікованої системи планування в рамках досягнення спільних спроможностей

Створення сил оборони, здатних адекватно реагувати на комплексний характер актуальних загроз національній безпеці України, з урахуванням наявності одночасної дії факторів небезпеки, різних за змістом і сферою впливу

СТРАТЕГІЧНИЙ ОБОРОННИЙ БЮЛЕТЕНЬ

СТРАТЕГІЧНИЙ ОБОРОННИЙ БЮЛЕТЕНЬ є дорожньою картою оборонної реформи.

Документ спрямований на забезпечення практичної реалізації положень Воєнної доктрини України та Концепції розвитку сектору безпеки і оборони України, а також визначає цілі оборонної реформи та очікувані результати їх досягнення з урахуванням актуальних воєнно-політичних загроз.

НА ОСНОВІ БЮЛЕТЕНЯ визначаються

державна програма розвитку ЗСУ та інших складових сил оборони

державні цільові оборонні програми щодо створення нових зразків озброєння та військової техніки, будівництва військових об'єктів, розв'язання проблем у сфері оборони

СТРАТЕГІЧНІ ЦІЛІ ОБОРОННОЇ РЕФОРМИ в порядку пріоритету

запровадити об'єднане керівництво силами оборони на основі принципів і стандартів держав-членів НАТО

започаткувати ефективне оборонне планування та управління оборонними ресурсами відповідно до сучасних євроатлантичних підходів

набути оперативних спроможностей для гарантованої відсічі збройній агресії та підтримання міжнародної безпеки

створити об'єднану систему логістики і медичного забезпечення

професіоналізувати сили оборони та створити необхідний військовий резерв

РЕЗУЛЬТАТОМ ОБОРОННОЇ РЕФОРМИ

є створення до 2020 року ефективних і сучасно оснащених сил оборони, які:

відповідають стандартам, прийнятим у державах-членах НАТО

здатні гарантувати оборону держави та адекватно реагувати на загрози національній безпеці

можуть брати участь у підтриманні миру та міжнародної безпеки

БЮЛЕТНЕМ ПЕРЕДБАЧЕНО

до 2018 року

до 2020 року

посилити цивільний контроль, призначити цивільного Міністра оборони та Державного секретаря

унеможливити дублювання функцій МОУ та Генштабу ЗСУ

створити окремі посади Головнокомандувача ЗСУ та Начальника Генштабу ЗСУ

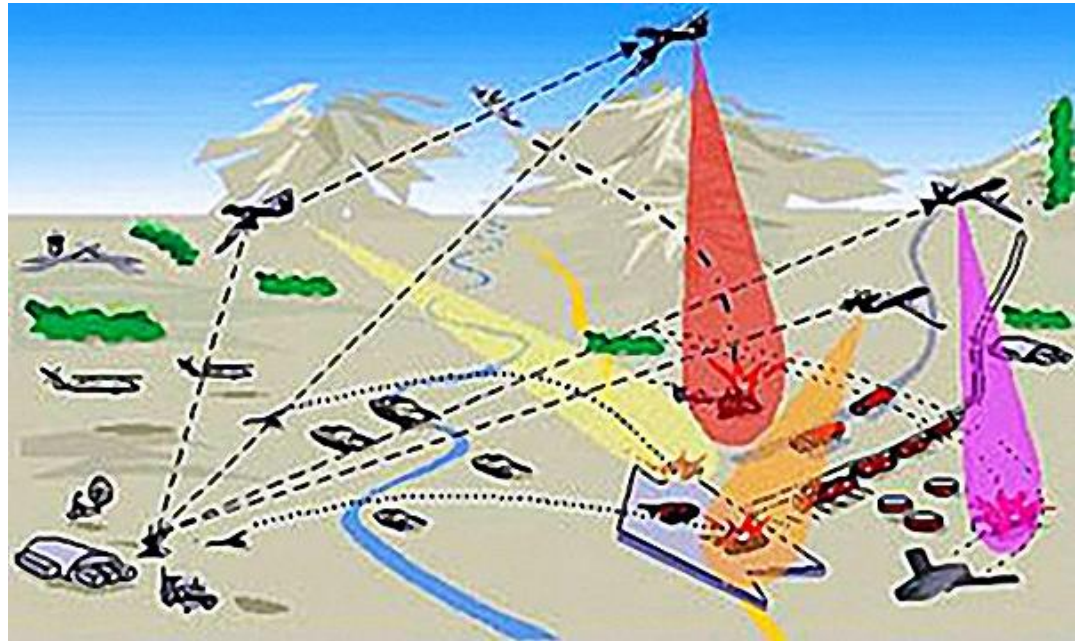
відокремити функції підготовки та розвитку військ (які покладатимуться на ГШ) від функції застосування військ (які здійснюватиме Об'єднаний оперативний штаб ЗСУ)

**На підставі Стратегічного оборонного бюлетеня України
Указом Президента України затверджена Концепція реформування і розвитку
Збройних Сил України на період до 2017 р.**

- переведення Збройних Сил на міжвидову організаційну структуру з інтегрованими міжвидовими органами управління, створення Єдиної автоматизованої системи управління Збройними Силами;**
- удосконалення функціонального розподілу бойового складу Збройних Сил;**
- підвищення мотивації до військової служби, у тому числі рівня грошового забезпечення військовослужбовців та розв'язання житлової проблеми, завершення переходу до комплектування Збройних Сил виключно військовослужбовцями за контрактом;**
- надання підготовці військ (сил) інтенсивного, комплексного та міжвидового характеру, впровадження тренажерів, сучасних моделюючих систем;**
- оснащення Збройних Сил сучасним озброєнням і військовою технікою;**
- позбавлення Збройних Сил від надлишкових та непотрібних структур, озброєння, техніки та іншого військового майна**

ТРЕТЕ ПИТАННЯ

Мета, зміст і порядок вивчення модуля тактики на кафедрі військової підготовки.

КЛАСИФІКАЦІЯ ВІЙН:

Першого покоління – застосування холодної зброї;

Другого покоління – застосування гладкоствольної зброї;

Третього покоління – застосування нарізної зброї;

Четвертого покоління - застосування нарізної автоматичної зброї, танків, літаків, засобів зв'язку;

П'ятого покоління – застосування ядерної зброї;

Шостого покоління – застосування високоточної зброї та зброї на нових фізичних принципах.

ВОЄННА НАУКА

Воєнна наука – система знань про характер, закони війни, підготовку ЗС і держави до війни та способи її ведення.

Складовими частинами воєнної науки є теорії:

- ▣ **Військове мистецтво**
- ▣ **Військове будівництво**
- ▣ **Військове навчання і виховання**
- ▣ **Військова економіка і тил ЗС**

Військове мистецтво

Теорія і практика підготовки і ведення воєнних дій на суші, морі та в повітрі. Складова частина воєнної науки, яка досліджує закони, форми і способи ведення збройної боротьби у стратегічній, оперативній і тактичній ланках.

Стратегія – найвищий ступень військового мистецтва. Вона охоплює теорію і практику підготовки держави і Збройних сил до війни, планування і ведення стратегічних операцій і війни в цілому.

Оперативне мистецтво складова частина військового мистецтва. Вона розглядає теорію і практику підготовки і ведення спільних і самостійних операцій (бойових дій) об'єднаннями і з'єднаннями видів Збройних сил.

Тактика складова частина військового мистецтва. Вона вивчає мистецтво шикування військ, теорію і практику підготовки і ведення бою підрозділами, частинами і з'єднаннями видів Збройних сил, родів військ і спеціальних військ.

ТАКТИКА-

складова частина воєнного мистецтва, теорія і практика підготовки і ведення бою з'єднаннями, частинами і підрозділами різних видів ЗС, родів військ і спеціальних військ на суші, у повітрі і на морі

Загальна тактика

Визначає завдання з'єднанням, частинам у загальновійськовому бою, порядок і способи сумісного використання сил та засобів

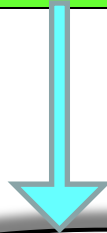
Зміни тактики формувань видів ЗС, родів військ і спеціальних військ

вимагають змін у веденні загальновійськового бою

Тактика видів ЗС, родів військ і спеціальних військ

Загальна тактика вивчає закономірності загальновійськового бою та виробляє рекомендації по його підготовці і веденню сумісними зусиллями з'єднань, частин і підрозділів різних видів ЗС, родів військ і спец. військ

ОБ'ЄКТ ДОСЛІДЖЕННЯ ТАКТИКИ

Б І Й

*з'єднання, частини,
підрозділу*

ПРЕДМЕТ ДОСЛІДЖЕННЯ ТАКТИКИ

ОСНОВИ

ПІДГОТОВКА

ВЕДЕННЯ

БОЮ *з'єднання, частини, підрозділу*

- ▣ **Основними завданнями тактики є:**
- ▣ - Вивчення змісту видів бою
- ▣ - Розробка форм маневру військ, похідних, перед бойових та бойових порядків
- ▣ - Визначення місця і ролі з'єднання, частини і підрозділу у загальновійськовому бою
- ▣ - Вивчення способів виконання бойових завдань та взаємодії між силами і засобами, що залучаються до бою
- ▣ - Розробка питань пересування військ і розташування їх на місці

ВИВЧЕННЯ ТАКТИКИ НА КАФЕДРИ ВІЙСЬКОВОЙ ПІДГОТОВКИ ОНПУ

- **Вивчення цього модулю** сплановано провести протягом чотирьох семестрів (1-го, 2-го, 3-го, 4-го) і навчального збору.
- Всього протягом періоду навчання на кафедрі на модуль відводиться 262 години. З яких 180 годин це навчальні заняття і 82 години-самостійна робота.
- Наприкінці навчання на факультеті, на протязі 30 днів з вами буде проведений навчальний збір у військах. На збір відводиться 55 годин. З них - 42 години під керівництвом викладача і 13-на самостійну роботу.
- **Звітність за предмет навчання:** - поточна (у вигляді опитування під час проведення всіх видів занять, написання літучок);
- **контрольна робота у кінці 2-му семестрі;**
- **диференційний залік у кінці 3-го семестру;**
- **комплексний випускний екзамен після закінчення навчального збору.**

ЗАКЛЮЧЕННЯ

В даній лекції було розглянуті наступні питання:

1. Збройні Сили України, їх склад та призначення.

2. Воєна доктрина України

тактики на кафедри військової підготовки ОНПУ.

В ході подальших занять з дисципліни тактика Ви більш детально будете вивчати ці питання, а також роботу командира, щодо підготовки бойових дій та управління підрозділами під час їх виконання.

Література:

- 1. Конституція України.**
- 2. Воєнна доктрина України.**
- 3. Біла книга 2010 р. (Оборонна політика України).**
- 4. Програма бойової підготовки механізованих підрозділів 2005 р.**
- 5. Бойовий статут Сухопутних військ, частина III (взвод, відділення, танк) 2010 р.**
- 6. Тактика частина I (взвод, відділення, танк), 1985 р.**

ЗАВДАННЯ

студентам на самостійну роботу

Заняття № 1 «Основи ведення сучасного загальновійськового бою»

▪

ЛІТЕРАТУРА:

---

1. Конституція України.
2. Воєнна доктрина України. 2012 р.
3. Біла книга 2012 р. (Оборонна політика України).
4. Програма бойової підготовки механізованих підрозділів 2005 р.
5. Бойовий статут Сухопутних військ, частина II (батальйон, рота), 2010 р.
6. Тактика частина I (взвод, відділення, танк), 1985 р.

ЗАВДАННЯ НА САМОСТІЙНУ РОБОТУ

- Використовуючи рекомендовану літературу, самостійно доопрацювати навчальний матеріал по даній темі.
- Накреслити в робочих зошитах організаційну та функціональну структуру Збройних Сил України;
- Повторити склад і призначення Збройних Сил України та Сухопутних військ;
- Вивчити Бойовий статут Сухопутних військ, частина III (взвод, відділення, танк) основи загальновійськового бою, стор. 3 – 11.
- Вивчити зміст Воєнної доктрини України.
- Підготуватися до семінару згідно завдання.

